

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUNN
PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
QVINNAN OCH HEMMET.

N:r 41. Fredagen den 11 oktober 1889. 2:dra årg.

<p>Byrå: Drottninggatan 48, en tr. Annonspris: 25 öre pr pettråd (= 10 stafvelser). Utländska annonser 50 öre raden.</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet postarvodet inberäknadt. Ingen lösnnummerförsäljning.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Infaller helgdag på fredagen, ut- gifves tidningen näst föreg. eller nästfölj. söckendag.</p>	<p>Prenumeration sker I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, i bok- lådorna samt å tidningskontoren.</p>
--	---	--	---	--

Tjena! vare vårt valspråk. Men hvem? Alla. Hvem representerar alla? Pligten.
Th. Vischer.

Ett råd af fru Haraldsson.

Meddeladt Iduns läsarinor genom *Ave*.

»Du har jag beslutit ta en barnfröken i huset; men, vet fru Haraldsson, att sedan saken blifvit afgjord, har jag allt fått en del att tänka på, och nu, då jag händelsevis träffar er här på ångbåten, måste ni höra mina bekymmer.»

»Det är väl eljes meningen, kära fru Vilberg, att den unga, bildade qvinna, som vill åtaga sig vården om barnen, skulle befria er från en del af edra bekymmer. Men se här är plats på soffan; sitt ner, så få vi språka om saken!»

En lätt dimma låg likt ett flor öfver hafvet, i hvilket solen sjönk som en röd strålös skifva; ingenting, utom vågornas sakta sqvalp mot ångarens skrof och propellers taktmessiga arbete, störde tystnaden på det rymliga akterdäcket, der passagerarne sutto i dåsig ro och hängde öfver böcker och tidningar.

»Kära fru Haraldsson», började fru Vilberg, då de två damerna kommit i ro på soffan bakom aktersalongens vägg, »ni får ej ta illa upp, då jag så här förutsätter, att ni delar »Aves» och »Hois» åsigter om barnvården.»

»Ni vet ju, att jag är af samma tanke som de rörande denna angelägenhet.»

»Ja, men författarinor och författare se ofta en sak i fågelperspektiv, tjusas af tafan, som ligger nedanför dem, men bry sig ej om detaljerna —»

»H-m!»

»Men vi husmödrar måste tänka på hvarje detalj af en sak, som rör hemlifvet. Ser ni, jag ämnar visserligen bjuda min 'barnfröken' stora famnen och det, så att säga, både lekamligen och andligen; men lekamligen kan jag ju ej bara stå och omfamna henne, utan

jag måste naturligtvis snart nog sätta henne in i hennes sysslor.»

»Naturligtvis, men 'andligen' kan ni ju ändå sluta främlingen i famn.»

»Jag hoppas det, men frågan är, om äfven hon vill sluta sig till mig, då det kommer an på att fastställa hennes dagliga göromål. Och hvad kan jag egentligen kräva af henne, utan att sära och utan att — *pjoska bort henne och sjelfva saken?* Jag förstår nämligen, att dennas framgång beror på, huru vi, *som först upptaga tanken*, föra den fram i lifvet.»

»Känner ni eder blifvande hjälparinna?»

»Nej, tyvärr; det är en sak, som blifvit förmedlad genom väns vänners vän; jag vet blott, att det är en bildad flicka af särdeles god familj, hon är tjugusju år gammal, och hon har bedt mig kalla henne *du* genast, på det hon ej måtte komma att känna sig främmande. Skall jag så genast be henne säga du till mig?»

»Det är ju ingalunda nödvändigt, då ni dels är husmor, dels äfven äldre än hon. Edert hjertliga *du* skall säkert göra henne varm om hjertat, på samma gång som det ingifver henne en känsla af, att hon har fått ett stöd, en auktoritet att hålla sig till, under det hon gör sig husvan. Senare ordnar sig frågan om tilltalsordet er emellan rent af af sig sjelf samt blir det naturliga uttrycket för det innerliga förhållande, hvilket genom barnens vård och uppfostran måste uppstå er emellan.»

»Så har jag äfven tänkt mig det. Men så kommer det — handgripliga. Jag har ju en flicka om fem och ett halft år, en tre-årig gosse och nu lilla Elly, som jag just rest från på ett par dagar, emedan hon skall vänjas från bröstet — min syster är för tillfället i mitt hem — hvad skall nu min medhjelperska — jag tycker ej om titeln barnfröken! — företaga sig med dem?»

»Det samma som alla barnvårderskor, det

är klart; eljes blefve hushållet ju betungadt med flere medlemmar än under 'barnflickstiden', och det är ej meningen.»

»Alltså menar ni, att fröken Astrid von Helm — så heter hon — skall lära lilla Elly gå samt bära henne på armen, när så behöfs?»

»Ja, naturligtvis, när ni nämligen ej sjelf förbehåller er rättigheten att syssla med lillan. Men jag känner händelsevis fröken von Helms närmaste vänner och vet äfven, att hon försökt lära sig grunderna för en förnuftig barnvård, och till denna hör, att barn ej allt för mycket sitta på vårderskans arm. När de ej sofva, ha de små det mycket bekvämare på en madrass eller god matta på golfvet, som ni ju vet.»

»Men skall hon då draga eller skjuta barnvagnen ute i promenaden bland folkvimmel? Kommer det ej att genera henne?»

»Jag tror, att detta skulle ännu mera genera lilla Elly och hennes syskon, ty en mycket besökt promenadplats är sannerligen ej något passande ställe för barn. Astrid kommer helt säkert att uppsöka mera stilla och mera lämpliga platser, der hennes små skyddslingar få leka och andas ren luft i ro och fred för en mängd vuxna personers tanklösa nyfikenhet, anmärkningar och pladder. Barn leka bäst med barn.»

»Det är sant, och jag tror, att jag sjelf följer med Astrid och småherrsskapet de första dagarne åtminstone.»

»Det förstås, att ni gör, och får ni bara en gång smak på att se barn leka under förnuftig tillsyn, tar ni nog ofta er den friheten att följa med Astrid och småtingarne. Kanske ni till och med stundom ber henne öfvertaga er del af de husliga bestyren, medan ni drar ut med dem ensam; så der naturlig kan man ju bli, då man tager en sak på rätta sättet.»

»Men så måltiderna. Äldsta plantan, Sigrid, har börjat att sitta vid vårt bord bred-

vid mig; men Gustaf äter i barnkammaren, och lillan får ju matas; hur skall det då ställas till, så Astrid själf får mat på hyggligt sätt?»

»Jag antager, att lille Gustaf får enkel, sund barnmat, och att den del af er dagliga kost, som passar för de små, är så pass tidigt färdig, att Astrid i lugn och ro kan ge både Gustaf och lillan deras mål, innan den öfriga familjen sätter sig till bords och hon själf behöfver infinna sig hos er i matsalen.»

»Gustaf är bråkig och vill ha sin vilja fram; eljes skriker han vildt, och då blir min man ur lynne; därför måste jag alltid, under våra måltider, låta en af pigorna komma in i barnkammaren och roa honom, så han ej skall väsnas och väcka lillan.»

»Kanske gossen brukar slänga sig på golfvet, skrika och stampa, när han ej får allt, som han vill ha det?»

»Jo-o, just så, och det vill jag ej, att min man skall märka. — Gösta tål säkert ej kroppsaga, han är så spädlemmad och fin.»
(Slut i nästa n:r.)

Requiescat!*

*Och unga drottningen på sotsäng hon låg;
men genom öppna fönstren hon värgrönskan såg;
der lyste äppelblomman, der doftade lind,
och heta ännu smektes af örtagårdsvind.*

*Med magra fingrar knöt hon af väpling en krans:
om ängarna hon drömde i majdagens glans,
om skogen, ack, den svala, som susade mörk
med röda nyponsnåren mellan fyra och björk.*

*Ty mer än kungaborgens glänsande ståt
hon älskade dock skogens mossiga stråt;
der älskade hon vandra ofta, dagen lång,
lyssnande till suset och fåglarnes sång.*

*Der följde hennes blickar dagarnes lek...
Men sjunket lyste ögat, och kinden var blek,
och snart hon ej förmådde att vandra dit ut,
och sven som tärna visste, att det led mot slut.*

*Och konungen han trädde i kammaren in.
Hon log och sade: »Sätt dig, käraste vännen min;
och tack för år som flyktat, för kronan som du gaf;
— men ack! jag vill ej läggas i stenmurad graf!*

*»Det är så kallt dernere, jag älskar sol och vår
och vill, att fåglarne sjunga requiem kring min bår.
Hvad båtår namnet ristas i gyllene skrift?
Nej, lofva mig att reda i skogen min grift!*

*»Der skola träden skugga drottningens lägerstad,
som göms, när hösten kommer, af gulnade blad,
tills värvind sopar bort dem och strålände sol
ur töande drifva väcker sippa och viol!» —*

*Och konungen han kysste den bleknande mund;
och trötta ögon sjönko tillhoppa i blund...
Igenom öppna fönstret doftade lind,
och den dödas ämne smektes af örtagårdsvind.*

*Men konungen han glömde hennes sista ord:
i skumma borgkapellet hon vigdes till jord,
och blystöpt kista sänktes i stensarkofag,
å hvilken mästarhänder mejslat ut hennes drag.*

*Der låg hon blek i marmor; och orgelen ljöd,
och genom målad ruta föll qvällsolens glöd,
och munkarne de sjöngo både messa och psalm,
och rökværksångor fylde koret med qualm. —*

*Der låg hon blek i marmor... Men tiden den gick,
och sekel följde sekel i vealande skick.
Den stolta kungaborgen sjönk i ruin,
och öfver ödemurar klängde murgrön och vin.*

* Ur den i dagarne utkomna: Vår Daniel och andra dikter af Edvard Fredin.

*Den forna örtagården vardt vildaste skog,
igenom brustna hvalfven vårsolen log,
och gröna mossan smög sig öfver korgolfvets håll,
och fåglarne der sjöngo från morgon till qväll.*

*De bygde sina nästen kring glömd sarkofag,
å hvilken mästarhänder mejslat blida drag;
de sjöngo rundt om grafven i rosornas doft
ett vårens requiem öfver multnande stoft.*

*Och trädens kronor skugga drottningens lägerstad,
som göms, när hösten kommer, af gulnade blad,
tills värvind sopar bort dem och strålände sol
ur töande drifva väcker sippa och viol.*

Edvard Fredin.

Granris.

Skiss af E. U.

Dan blir alltid så vemodigt stämd, när man ser granrisets mörka grönska sticka af mot de grå gatstenarne; det är ju också en sorgens symbol. De hvita lakanen för fönstren, de svartklädda människorna och — granriset säga oss alltid, att den grymme liemannen åter skördat ett offer.

Solen, en blek höstsol, kastade sina svaga strålar genom det öppna fönstret och lyste på en svart kista, som stod på ett par stolar midt på golfvet. Det var en sådan der vanlig svartmålad kista, som de fattige måste skänka sina döde.

Den inströmmande friska luften och doften af granriset, hvarmed golfvet var beströdt, blandade sig på ett egendomligt sätt med den qväljande liklukten.

Den döde var en helt ung man. Allhärjaren hade ej förmått utplåna de sista spåren af en skönhet, som en gång måtte hafva varit af mindre vanligt slag. Frid låg öfver de bleka dragen, ett mildt leende krusade läpparne, och en lock af det mörkbruna håret hade liksom gäckande smugit sig ned i pannan. I handen höll han en liten bukett — de sista höstblommorna från den lilla trädgården der utanför. I dag skulle han begravas. Ännu en sista blick skulle hans närmaste få kasta på det så kära ansigtet — och sedan...?

Det var tre qvinnor, som här mist det käraste de egt: sonen, brodern, den trolofvade. Han var så ung, så lefnadsglad och full af förhoppningar. Snart skulle de ha förenats för lifvet, de unga tu. Hvilka luftslott hade de ej byggt, huru lyckliga skulle de ej blifvit allesammans! Hans lycka var ju äfven moderns och systemens.

Han var så tålig, så hoppfull under sin sjukdom. »Ack jag blir snart frisk», sade han ofta, och så jollrade han som ett barn med fästmon, om huru de skulle ha det i sitt blifvande hem, om huru det rummet och det skulle vara inredt, huru han skulle längta hem till henne från det långa och ansträngande dagsarbetet på kontoret, huru hon skulle sitta bredvid honom med sitt handarbete, när han om aftnarne sysslade vid skrifbordet eller läste högt ur någon god bok.

Men den smygande febern tog allt mera på de sista krafterna, och en afton just i solnedgången somnade han in med hufvudet i hennes knä och med modern och systemen vid sin sida, somnade den sista långa sömnen.

Nu stodo de der, de tre. Solstrålarne lekte på hans ansigte. Hade ej den svarta kistan, svepningen och de andra sorgliga dödsattributen påmint om den dystra verkligheten, skulle man detta ögonblick ha kunnat tro, att han ännu lefde, att de trötta ögonlocken slutit sig i en mild stärkande slummer.

Med osäkra steg går den gamla till kistan och sjunker ned bredvid den, omfattande sonens kalla händer med sina. Hejdlöst strömma tårarne utför de färade kinderna, och snyftningar skaka hennes kropp. »Min gosse!... mitt kära älskade barn!» hviskar hon gång på gång, och snyftningarna bli allt mer konvulsiviska. På en stol vid dörren har systemen sjunkit ner, slapt hänga hennes armar utefter sidorna, och de af mörka ringar omgifna ögonen stirra på det bleka ansigtet i kistan. Tårar vägra att längre skänka henne lisa. Och hon, hvares enda lycka, hvares hela lif han varit, står der med upprätt hufvud, men med marmorbleka drag och stela, onaturligt lysande ögon. Med släpande steg går hon fram till kistan, lägger sin hand på hans kalla panna, och så trycker hon häftigt en kyss på de stela, blå läpparne... »Kom moder! Kom syster!» hviskar hon... De följa... Ännu en blick... Farväl! Farväl... för evigt...

I dörren möta de två svartklädda karlar, som af gammal vana anlagt det stereotypit sorgsna ansigtsuttryck, som hör till deras yrke... De skola spika fast locket.

Klockorna i kyrkan började ringa. — Och så strödde de granris utanför porten.

Rosornas vintervård.

Snart stundar vintern och med denna en hvilotid för flertalet af de växter, med hvilka vi pryda våra boningar. Till dessas antal höra förrnosorna. En och annan torde då råka i ovisshet beträffande lämpligaste behandlingen af de samma.

Se här nedan ett och annat derom, och skall undertecknad känna sig mycket glad, om det kan lända någon till gagn.

Remontantrosorna böra fram i september, om de ej hafva knoppar, d. v. s. blomknoppar, eller äro i blom, ställas på en kall plats inne eller också ute i ett skjul eller dylikt, så att de äro i skydd för höstregnet, samt vattnas allt sparsamare. De få der qvarstå till slutet af oktober eller början af november. Skulle de derigenom utsättas för en 4 å 5 graders köld, gör det ingenting; tvärtom är det dem ganska nyttigt, särdeles de som skola drifvas. Mången torde kanske tro, att ett par graders köld är absolut dödande för en i kruka odlad ros, men detta är ej händelsen. Genom lämplig betäckning kan också flertalet af de i odling gulnade blad och de ej vid lindrig beröring falla af, bör man afskära eller afklippa bladet, så skaffet kvarlemnas vid växten, det släpper sedan af sig sjelft. Nu inflytta de i sitt vinterquarterm. En vanlig, någorlunda fuktfri källare, ett oeldadt boningsrum eller liknande lokal passar härtill. Hufvudsaken är, att de ej få så varmt, att de börja växa, eller fuktigt, så att de ruttna, långt bättre är då, att de utsättas för ett

par graders köld, då temperaturen ute blir mycket låg. De böra vara någorlunda torra, då de inflyttas i sitt vinterquartier. Stå de i en källare, behöfva de vanligen ej vattnas; i ett torrt rum händer deremot lätt, att de torka för mycket. Detta synes derpå, att de unga skotten börja skrupna. Man måste då grundligt genomvattna hela jordklumpen. Som jorden då ofta skilt sig från krukans väggar, så att ett tomrum uppstått, genom hvilket vattnet rinner, utan att intränga i den torra jordmassan, blir det nödigt att ställa krukans i ett kärl med vatten, tills jorden sugit till sig nog. Vatten bör dock gifvas dem endast, då det är af verkligt behof, ty af upprepade vattningar börja de växa och skjuta långa, bleka skott, hvilket är ganska ofördelaktigt. Man har derjemte att tillse, det de ej angripas af råttor, hvilka uppåta barken och derigenom förderfva dem. Fram i februari eller mars, då dagarna blifva längre med mera solljus, kan man åter inflytta dem i ett varmt boningsrum, der de placeras så mycket i ljuset som möjligt. Ett af huvudvilkoren för deras trefnad är, att de under växttiden komma i åtnjutande af hela dagens ljus och sol. Vid inflyttningen borttages den öfre jorden, tills man kommer till rötterna, och ny fet jord påfyller i stället. Tillika böra de beskåras, så att de få en vacker form, och bör man ej vara rädd att begagna knifven, ty en ändamålsenlig beskärning föryngrar växten och uppdrifver växtligheten och blomsterproduktionen i hög grad. Dock får anmärkas, att de på skotten befintliga öfversta ögonen bringa de tidigaste blommorna, hvadan, om sådana önskas mycket tidigt, beskärningen kan åsidosättas, ehuru till men för växtens utseende. Under inga omständigheter må till drifning inflyttas rosor, hvilka föregående höst inplanterades i krukor och alltså ej äro rotade i de samma.

På samma sätt som remontanrosorna kunna äfven thea-, bourbon- och månadsrosor behandlas. Nästan bättre är dock att öfvervintra dem på ljus plats vid + 5 å 10° C. med så mycken vattning, att de ej fälla bladen. Månadsrosor kunna äfven, om ock ej med samma fördel, vintern öfver hållas inne i varmt boningsrum.

Blomstervän.

En qvinlig handtverkare och uppfinnare.

I våra dagar, då frågan om qvinnans deltagande inom handverk och yrken hör till de aktuella, torde följande uppsats, som vi hemtat ur en engelsk tidskrift, ej sakna sitt intresse. För dem, som tilläfvventyrs känna håg att slå sig på guldsmedsyrket, men äro ängsliga för, att deras »fysiska» styrka ej skall förslås, kan detta exempel ur det lefvande lifvet verka uppmuntrande.

Henriette Goulard föddes 1843. Både hennes far och en af hennes bröder voro uppfinnare på industriens område. Då hon var en af tolf syskon och hänvisad till att sjelf förtjena sitt bröd, togs hon ut ur skolan vid 14 års ålder och sattes i lära hos en qvinlig juvelerare i Paris. Under loppet af några få år gjorde hon stora framsteg och blef efter hand betraktad som en konstnär inom sitt fack. De förnämsta juvelerare i Paris anförtrodde henne utförandet af de dyrbaraste guldsmycken, hvilka hon utarbetade med tillhjälp af små sågar af ett hårs tjocklek; man betalade henne, hvad pris hon begärde för sina arbeten.

I en ålder af aderton år äktade fröken Goulard en hr Delong och lefde med honom i ett lyckligt äktenskap under ett par år. Men en sjukdom, som mannen ådrog sig, gjorde honom oduglig till arbete, och han dog efter tre års förlopp. Under dessa år måste hon underhålla sin man, sin lille son och sig sjelf. Den beständiga oron, det upphörliga arbetet nedbröto hennes helsa, och hon blef lam i den högra armen — den arm, som varit familjens enda stöd. Den tjugutvåre år gamla modern och enkan emotsåg ett lif fullt af elände och hennes framtid som konstnär var ödelagd.

Hon återvann emellertid fullständigt sin själskraft och koncentrerade sin energi på att finna mekaniska medel till att ersätta den förlorade armen. Hittills var det hennes hand, som hade fört och ledt den fina sågen, medan det föremål, hon arbetade på, var fastgjordt; hon försökte nu att vända om processen och studerade den mekaniska operation, vid hvilken sågen skulle kunna fästas och röras i en riktning, medan det föremål, på hvilket man arbetar, flyttar sig.

Hon sökte använda principen för symaskinerna på guldsmedsarbetet, men många och skiljaktiga svårigheter mötte henne. Först gällde det att ögonblickligen kunna hejda sågen, ty ett enda sågdrag för mycket skulle förstöra teckningen och dermed hela smycket; dernäst måste till den snabba rörelsen uppfinnas de rätta dimensionerna, materialets passande sammansättning och egenskaper m. m.

Ändtligen, efter många mödosamma studier och experiment, uppfann fru Delong allt, som behöfdes. Arbetet var utfördt med vidunderlig noggrannhet och fullkomlighet. Hon började hoppas på en ljusare framtid, men hon var nätt och jemt färdig med sin uppfinning, då ett annat oväntadt hinder beröfvade henne arbetets frukter.

När guld och juveler arbetas, uppsamlar man alla de små partiklar och det stoft, som faller af, med största omsorg. Detta — skilnaden i vikt emellan råmaterialet och det färdiga arbetet — får arbetaren ersätta.

Då den uppfunna mekanismen arbetar så hastigt och maskinens vibration är stor, blir luften omkring den samma satt i stark rörelse, och guldstoffet sprids så vidt omkring, att det är omöjligt få det nöjaktigt insamladt. Mycket guld går på detta sätt förloradt. Då denna förlust icke blef uppvägd af den tid, man vann, blef uppfinningen utan praktiskt resultat.

Men den modiga uppfinnarinnan afstod ej från sitt arbete trots dessa missräkningar. Då hon fann, att utbytet af hennes uppfinningar gick förloradt på grund af det höga priset på ädla metaller, riktade hon sin uppmärksamhet på de billigare metallerna och på att använda nickel, koppar, zink, jern och stål för konstföremål, ej på det gamla, mycket kostsamma sättet med långsamt manuellt arbete, utan med precist, raskt och billigt mekaniskt arbete. Småpartiklarne och stoftet af de simplare metallerna ha icke stort värde, och alla fördelarne af de nya uppfinningarna kunde således tillgodogöras.

Fru Delong fortsatte med sina uppfinningar på maskinernas och verktygens område. Hon uppfann bland annat en ny sorts sågar af vexlande storlekar och med en egendomlig konstruktion af tänderna, och hon fann en särskild metod att fabricera och härda dessa sågar på. Hennes uppfinningar ha skapat en hel ny industri och finna vidsträckt användning vid dekorationer af byggnader, fönster, dörrar, möblement, tafvel- och spegelramar, askar och många andra föremål, kända under namn af *articles de Paris*.

Der funnos åtskilliga, som försökte beröfva fru Delong frukterna af hennes uppfinningar; så hade en arbetare stulit sågarne från hennes verkstad och gifvit dem åt oredliga fabrikanter, men efter en fyraårig process inför de franska domstolarne blefvo de dömda att betala en stor skadeersättning. Prof på den nya konstindustrien blefvo första gången utställda vid världsexpositionen i Paris 1867, men fru Delong fick här blott brons- och silvermedaljer.

År 1868 afgaf en kommission, tillsatt af den franska arkitektföreningen med den framstående arkitekten Lefuel som ordförande, en berättelse, hvari bland annat följande läses:

»Kommissionen uttalar sin beundran öfver noggrannheten och fulländningen i fru Delongs arbete och förvånas öfver den enkelhet och lätthet, hvarmed resultat ernås, som gifva konsten en så stor och varierande användbarhet: de rikaste och solidaste dekorationer, som förr kunde tillverkas endast med stor möda, med många utgifter och rundlig tid, utföras nu lätt och hastigt.» Föreningen tillerkände fru Delong *en första klassens medalj*, den första qvinna, som på detta sätt blef hedrad.

Liknande rapporter och intyg ha afgifvits af ingenjörskommissionen, af auktoriteter på industriens område och af kända vetenskapsmän.

På de senare utställningarna har fru Delong fått sig tillerkända guldmedaljer, första klassens medaljer och hedersdiplom.

Att linda barn.

Det kan vara olika tankar och tycken om små barns lindning; ehuru de nya idéerna med ifver drivvas fram, finnes äfven en gammal häfdvunnenn sed, som icke så lätt vill ge vika. Alla våra store män, våra tappra krigare och lärda vetenskapsmän ha varit lindade som små barn, och de ha dock framträdt på lifvets skådebana som starka, högväxta, välskapade män. Och hvad än mera är, de ha aldrig klagat öfver, att de varit hårdt bundna och tvingade i sin linda eller haft något plågsamt minne deraf.

Och alla våra svenska bönder, som nu äro stora, starka karlar, ha ock varit lindade som små barn, ty *de*, allmogen, skulle aldrig kunna sköta och vårda de små, späda barnen rätt och väl, om de icke hade dem lindade. De ligga då varmt, sofva godt och äro stadiga att taga uti, så att de icke kunna skadas hvarken i ryggen eller i armar, ben och hals, ifall de upptagas af någon ovan. Det må dock förutsättas, att de ej lindas för hårdt, utan ganska löst, och ej längre än 3 å 4 månader; derefter endast om nätterna, tills de bli 6 månader; men lindan bibehålles om lifvet och magen rätt länge, så att de ej bli kalla, utan hållas stadiga om ryggen; armar och ben må vara fria.

Bruket af linda förskrifver sig allt från den katolska tiden, då det antagligen infördes hit, liksom så mycket annat, ifrån Italien; der nyttjas lindan ännu så allmänt, att man icke kan undgå att öfverallt se långa lindor hänga ut genom fönstren för att torka i solen. Man kan väl säga, att lindan icke hindrar italienarne att bli och vara särdeles välskapade och glada, vackra och qvicka, och de anse icke lindan för varm eller skadlig, utan snarare som ett verkligt skydd för det späda barnet mot olyckshändelser, insekter m. m.

Således bör man endast på det varmaste uppmåna, att lindan icke tilldrages för hårdt öfver bröstet och armarne, men ock att den måtte nyttjas. Helt säkert vilja alla mormödrar gerna stärka de första hvita yllelindorna sjelfva åt sina små barnbarn.

A. O.

Tvätt.

II.

Tvätt af kläder försiggår på varierande sätt allt efter arten af det tyg, som skall tvättas. Först och främst är det stor skilnad på tvätt af linne och bomull å ena sidan, ylle å andra; dernäst måste äfven åtskilnad göras med afseende på färgade eller ofärgade tyger.

Vi vilja först fästa oss vid tvätt af linne och bomull för att i korthet genomgå de dervid förekommande olika processerna. Vi ha då genast en viktig punkt, som icke nog kan framhållas, då den i praktiken ofta förbises eller åtminstone ej tillräckligt beaktas: man måste ovilkorligen börja med att väl skölja ur sina *kar* med kokande vatten. Dernäst tillreder man sin *lut*. Har man björkaska, använder

man deraf 2 kannor till 30 kannor mjukt vatten; man lägger askan i ett kar på ett groft stycke linne och häller vattnet kokande derpå. Detta upplöser det kolsyrade kalit, som man alltså får en lut af. Är vattnet hårdt, måste något mer björkaska användas. Vid sorteringen af tvätten måste man se till att få det särskildt nedfläckade lagdt åt sidan och utsätta det för en extra behandling före den egentliga tvätten. Ehuru mångfaldiga goda råd och föreskifter för en sådan behandling förr meddelats å våra smala spalter, torde det väl dock vara riktigtast att här lemna en serie enkla och bepröfvade medel.

Blodfläckar ingnidas med såpa och tvättas i flere omgångar kallt vatten med kall lut. **Gräsläckar** blötas med sur mjölk och sköljas derpå ut med ljumt vatten. Fläckar af **vasssmörja** ingnidas med smör; efter att ha legat någon stund, kan så fläcken aflägsnas medels varmt såpvatten. **Bläckfläckar** få behandlas olika allt efter bläckets beskaffenhet; har det varit svart, kan fläcken i regel tagas ur genom att doppas i litet kokande limonsaft; när färgen är borta, sköljes med hett vatten. Ofta kan man också framgång använda klorkalk. Fläckar af violett bläck gå oftast ur vid upprepad behandling med vinsprit. **Rostfläckar** aflägsnas med tillhjälp af syrsalt, i det man håller tygstycket utbredd öfver en skål med kokande vatten och samtidigt gnider fläcken med saltet, till dess den mister färgen; derpå trycker man med ett finger ned den i vattnet för att skölja ur den. Fläckar som förskrifva sig från **rötter och frukter**, aflägsnas bäst efter tvätten, då de då först bli riktigt synliga. Medan tyget ännu är vått, doppar man fläckarne i en kokhet klorkalklösning; när färgen blekt ur, tar man upp tyget, strör på syrsalt, hvarvid fläcken alldeles försvinner, och sköljer derpå hastigt i flere omgångar kokande vatten. På samma sätt borttagas **vinfläckar**.

Den egentliga tvätten börjar som bekant med att tyget insmörjes med såpa på de smutsigaste ställena och derefter sättes i blöt. Hårtill använder man så mycket **ljumt**, mjukt vatten, att tyget helt täckes. Det är absolut oriktigt att begagna kokhet vatten, ty i allt smutsigt tyg och särskildt det, som har kunnat draga svett åt sig, finnes ägghviteämne, som vid för hög värme skulle koagulera i tygets fibrer och der bilda en fläck, som det öfverhufvud är omöjligt att få bort. Det är detta man kallar, att smutsen »bränner fast» i tyget. Mycket smutsigt tyg bör alltid ställas i blöt för sig sjelft i flere omgångar vatten och med något lut i det eller de första omgångarna vatten. För öfrigt lägges den mycket smutsiga tvätten förnuftigtvis nederst i karet.

När tyget stått i blöt ett dygn, **klappas** det lätt med ett klappträ, hvarvid man får ut en stor del af smutsen. Dernäst **tvättar** man i ljumt såpvatten med litet lut i (det sker ju nu i regel på tvättbräde eller — i större hushåll — på tvättmaskin), och derefter är det tillrådigt att skölja ur tyget med rent vatten, innan man tar itu med **bykningen**. Denna består deri, att tvätten, sedan möjligen återstående fläckar åter insmörjes med såpa, lägges i ett kar, bykkaret, som är beklädt med ett stort lakan, i hvilket tvätten ligger helt och hållet skyddad mot smuts, samt försedt med en lång tapp i sidan ned vid botten. Här får nu tvättyget stå först med ljumt, sedan med hetare, till sist med kokande lut; den använda luten tömnes för hvarje gång af, genom att tappen öppnas. Härefter kommer **sköljningen**, som bör verkställas noggrant och fortsättas, till dess vattnet rinner absolut klart af hvarje särskildt plagg. Det gäller nämligen härvid att aflägsna så väl alla sista spår af orenlighet som all lut och såpa, af hvilka den förstnämnda, om den fick torka in i tyget, skulle göra det skört, medan till och med den minsta rest såpa ger tvätten en obehaglig lukt. Hur väsentlig en ordentlig sköljning är, ser man bäst af de allenastående goda resultat, som uppnås, der man kan skölja i rikligt rinnande vatten. Vid den sista sköljningen blir tvätten **blånad**; härigenom vinner man, att en möjligen förefintlig, gul ton i tyget döljes, då den gula färgen tillsammans med den blå smälter samman till hvitt. Slutligen skall tvätten **vidas** — hvilket nu allmänt sker på maskin, som ej blott verkställer arbetet bättre, utan och skonar tyget långt mer än handvidningen — och **torkas**.

Vi ha här angifvit hufvudgången i den vanliga tvätten och vilja nu blott tillägga några särskilda anvisningar. **Kulört bomull och lärst, färgakta bomullsdräfter** o. dyl sätts **icke** i blöt, utan tvättas strax i kokt såpvatten, som gjorts ljumt genom tillsats af kallt, mjukt vatten. Fläckar må först aflägsnas genom tvättning med oblandat såpvatten. När hvarje särskildt plagg är väl tvättadt och sköljdt, slätas det ut och hänges upp på ett luftigt ställe utan sol. Får tyget ligga sammanrulladt, får det ofta skrynklor. Genom långsam torkning lida färgerna, och om vintern bör man därför torka sådant tyg i köket eller i ett varmt rum. Kommer tyget för nära till värmen, medan det är vått, flyta fär-

gera samman. För att göra torkningen snabbare är förmånligt att rulla in de tjockare tygerna i några stycken lärst och trycka dem deri. **Oäkta bomullstyger** tvättas bäst i ett urkok af Quillayabark. Tvätvattnet bör vara bra ljumt. Till sköljvattnet sättes ättika, och, när det passar till färgen, blåelse; tyget skall sköljas, strax efter att det är tvättadt, då det annars blir fläckigt. Efter sköljningen vrides tyget lätt och rullas derpå in i kläder, så att de våta plaggen icke komma att röra vid hvar andra.

Under de senare åren användes ofta, särskildt till fina tyger, en så kallad **kemisk tvätt**, som både är bekväm och ger ett godt resultat. Följande metod kan rekommenderas: 12 ort terpenolinolja och 9 ort salmiakspiritus skakas väl tillsammans och slås i ett ämbar varmt vatten, hvari man upplöst $\frac{1}{4}$ @ mjuk, hvit såpa. Så mycken tvätt, som vattnet godt kan täcka, lägges i blöt deri under 24 timmar. Då tas den upp och kramas lätt ur, hvarpå man håller så mycket kokande vatten i blandningen, att den blir **ordentligt** ljum. Man tvättar då häri tyget rent och sköljer ur det med två omgångar vatten, som slås kokhet öfver, och med hvilket det får stå så länge, tills vattnet svalnat.

Vi skola i en sista artikel omnämna tvätt af ylle och den egentliga kemiska tvätten.

Teater och musik.

Kongl. Operan gifver i dag (onsdag) Gounods opera »Romeo och Julia» för hundrade gången. Att detta varder en verklig festföreställning kan man taga för gifvet. Alla biljetter voro redan tidigt utsålda.

På fredag uppföres »Aida». **Första symfonikonsertern** gifves om lördag efter följande program: 1) Ouverture; 2) Konsertstycke för violin och orkester af konsertmästaren Tor Aulin (solopartiet utföres af tonsättaren); 3) Aria ur »Euryanthe» af Weber (hr Oscar Lomberg); 4) »En sommarsaga», symfonisk dikt för orkester af Andreas Hallén; samt 5) symfoni A-dur af L. van Beethoven. Aulins och Halléns kompositioner gifvas för första gången.

Abonnementsföreställningarna, till hvilka anteckningen avslutas om lördag, taga sin början måndagen den 14 dennes, då Donizettis opera »Leonora» uppföres efter några års hvila.

Dramatiska teaterns elevskola. Anmälningar om inträde i den elevskola dramatiska teaterns association med snaraste ämnar öppna, emottagas hvarje dag å dramatiska teaterns scen kl. 1—2 e. m.

Den 9 okt.

Literatur och konst.

Vår Daniel och andra dikter af Edvard Fredin. Sthlm; Vilhelm Billes förlag. När den Svenska akademien för ännu ej ett år sedan med den sällsynta utmärkelsen af sitt stora pris belönade Edvard Fredins diktykel »Vår Daniel», drogs dess unge, hittills ganska obemärkte författare med ens fram i ryktbarhetens solsken. I allt vidare kretsar fick man ögonen öppna för, att här förelåg ett **verkligt** skaldegyr, förtjent af erkännandets uppmuntran. Och Fredin blef skalden för dagen.

Långårig sjukdom, allsköns motgångar och betryck hade dock redan då så brutit ned hans af naturen svaga fysik, att framgången kom för sent. Den kunde ej gifva nya krafter till nytt arbete i mera ostörd harmoni, den hade blott att kasta sitt försonande skimmer öfver de sista sjukdomsdagarna.

Förutom den prisbelönade dikten innehåller den nu föreliggande samlingen ett urval af Fredins smärre dikter, dem han under årens lopp spridd omkring sig i skilda tidningar (bland dem äfven Idun) och tidskrifter. Hans diktning kännetecknas af en nästan kvinnlig innerlighet, ett glänsande formherraväld och stor finess i lyrisk stämningsteckning. Den kan dock äfven emellanåt höja sig till verklig kraft, hvarpå vissa partier af »Vår Daniel» gälla som bevis. I naturskildringen är Fredin en mästare.

Vi äro vissa, att ingen skall ångra bekantskapen med hans fina, aristokratiska skaldskap, och tillåta oss på annat ställe i dagens nummer meddela en dikt som prof.

Anteckningar om mitt förflutna lif af Wilhelm Erik Svedelius. Sthlm; Fahlcrantz & Cos förlag. I detta posthuma arbete har den frejdade vetenskapsmannen och vältalaren, den hjertevarme människovännen i form af självbiografiska anteck-

ningar nedlagt minnen, tankar och erfarenheter ur sitt andligt rika lif allt från ungdomsåren till ålderdomens dagar. Och att den skatt, som inneslutes inom dessa sidor, icke skall behöfva ljudas det svenska folk, den ädle aflidne älskade så högt, förgäfvos, derom äro vi fast öfvertygade. I det nu utkomna första häftet rör sig professor Svedelius anteckningar närmast om barndoms- och ungdomsåren.

Farbror Trulslunds Stockholmstrip; humoristisk berättelse af John Johnson (Kapten Punsch). Sthlm; Ad. Johnsons förlag. Den flitige skämtaren har här ånyo fagnat sin vidsträckt läsekrets med ett alster af sin glada penna, hvars effekt ytterligare förhöjes af V. Andréns dräpliga gubbar. Farbror Trulslund är en hederlig gammal småstadsmatador, som på gamla dagar för första gången kommer upp till hufvudstaden och naturligtvis blir utsatt för de befängdaste äfventyr. På sistone hugnas till och med den gode gubben med en strålände Vasastjerna, hvadan hans äfventyrliga Stockholmstrip fick en avslutning, som mången nog torde afundas honom. Och är slutet godt är ju allting godt. Vi tro ock, att förläggaren skall få anledning instämna häri, då han en gång räknar öfver, i hvad mån »kapten Punsch» gamle vänner visat sig minnesgoda.

Hushållsträdgården; en trädgårdsbok för menige man af Oscar Tamm. Sthlm; Wilh. Bille i distribution. En verkligt praktisk liten bok, som ej borde fattas i något svenskt landthem, der trädgårdsskötsel för hushållsändamål bedrifves. Ja, äfven inom städerna borde oftare än nu sker tillfälle kunna beredas till trädgårdsodling, åtminstone i mindre skala; härtill kanske ej minst hr Tamms bok kan bli en drivande kraft. Som täflingskrift har det lilla arbetet vunnit Patriotiska sällskapets pris och går nu helt visst till mötes en än vidsträcktare läsekrets' tacksamma erkännande.

På R. Blaedel & Compris i Sthlm välkända förlag har utkommit en nyhet, som torde bli väl mottagen af alla vänner till den nu så allmänt som hemslojd utöfvade träsniderkonsten. Vi äsyfta en serie **Träsnidermönster af Wilhelm Oldenburg**, omfattande på 24 planscher en mängd synnerligen vackra artiklar i den moderna s. k. allmogestilen. Mönstren utmärka sig särskildt genom vackert och redigt tryck.

Skogsfrun.

Berättelse för Idun

af Ave.

(Slut fr. föreg. n:r.)

Steinerz hade under hela vandringen varit så ojemn, så upprörd, men på samma gång så försiktig; det blef henne ej möjligt att af honom framlocka eller aftvinga någon afgörande förklaring, på hvilken hennes framtid berodde.

Hennes man hade visserligen ingen aning om, att Klaras badresa var ett förberedande steg till skilsmessa, och hon kunde ännu, utan allt uppseende, återvända till deras gemensamma hem. Men hon ryste för det lif, som der väntade henne tillsammans med den förtroendefulle maken, fastän hon ej för sig sjelf ville medgifva, att hennes kärleksförbindelse med Steinerz var ett äktenskapsbrott.

Der hon nu halfåg i gräset vid hans sida, medan hafvets vågor med dån bröto mot bergväggen och stormen strök förbi deras lugna, ljumma vrå emellan klipporna och med brus böljde grenar och träd, hörde hon blott stormen i sin själ, lyssnade hon blott på det heta vågsvallet af sitt blod, som kom henne att känna ett slags vansinnig ånger öfver att ej ha gått så långt hon kunnat.

Härdare och härdare slöto sig hennes fina, smidiga fingrar kring hans; blicken blef nästan vild och stämman osäker; hon drefs nu af ett otygladt begär att höra, hvad denne hafvets kraftige, solbrynte son egentligen kände för henne, den bedärande kvinnan,

verldsdamen; hon hade länge känt, att fiskaren utöfvade ett slags inflytande på Steinerz.

»Har kanske ni själf varit i hafsfruns närhet?» frågade hon Halverson och formligen insvepte honom i den magiska lågan från sina ögon.

»Åh ja — jag som andra. Men det var innan jag blef gift.»

Klara kände detta nya hugg, men det dref henne blott längre fram i den strid, hon på ett så besinningslöst sätt kämpade för att behålla sitt rof.

»Sedan har det kanske varit skogsfrun här uppe, som lockat,» inföll hon med en obekräffligt gäckande min, i hvilken Halverson trodde sig se ett hån, riktadt mot honom. Han visste med sig, att han stundtals stått under denna qvinnas trolska magt.

»Skogsfrun!» utbrast han häftigt. »Ja, henne har jag träffat på senare tider, och om frun vill, kan jag noga beskrifva henne.»

»Gör det! Hon är ju så vacker?»

»Vacker som synden,» svarade Halverson allvarligt, »och hon har bringat mången i förderfvet.»

»Hur ser hon ut då?» Klara flyttade sig närmare intill den unge mannen, han kände hur hennes arm smög sig under hans i skydd af den stora ressjalen.

»Jag skulle väl knappast säga det, men eftersom frun själf frågar, så får jag väl bekänna, att hon gör sig grön för dem hon vill förleda.» Halverson såg med ett bittert hånleende på Klaras gröna kjol, under hvars kant hennes små fötter med de våta skorna stukko fram.

»Nå-å!»

»Och så de grannaste ögon och hår. — En gång hade hon lockat till sig en yngling, och hon höll honom så fast, att han blef tvungen möta henne i skogen hvar eviga dag. Hon tog alla hans tankar, sög all hans lifsmärg, när hon kysste honom, och han vardt som skuggan af en ung man.

»Han dolde, förstås, för alla detta kärleksförhållande, som han kände skulle vålla hans död, men han hade en bekant, som varit i samma fördömelse, och han rådde honom till att till en början söka få se sin käresta på ryggen och icke bara i ansigtet. För se, denne erfarne karlen trodde för sig själf, att det granna fruntimret, som aldrig gaf ynglingen ro eller fred, var en skogsfru.

»Ynglingen blef nyfiken och smög sig bakom henne; då såg han, hur tom hon var invärtes — rakt ihållig, som ett baktråg eller en vattenho. Han blef rent olycklig öfver att ha gifvit sig i lag med en sådan, men han kände ej själf något sätt eller vis att bli fri från henne och rädda sin ungdom och sitt menniskolif, utan han gick till den der äldre mannen och klagade sin nöd.

»Medlet ligger i hennes hand,» sade man-

nen; »hon måste själf ladda den bössa, som skall gifva henne dödsknäppen.

»Nästa dag, då ynglingen mötte skogsfrun och hon var fagrare och närgångnare än någonsin, började han ställa sig, som om han vore rädd att mista henne — för se, det är alltid så, att der vill lögn till mot lögn med skogsfruar — och han talade om, att döden ju kunde taga bort henne. Då tog hon till att skratta, så det ekade i skogen, och sade, att döden inte rådde på henne, utan att hon själf laddade bössan.

»Det kunde du väl göra, för plasér, med min bössa, så finge jag se, hur det ginge till,» sade han.

»Tag hit den!» sade hon, nog så säker på, att han ej hade karlamod till att fria sig från henne.

»Nå, hon tog alla de trolting, hon behöfde till skottet, laddade och lemnade honom bössan. Men då kom hon att se honom in i ögonen och märkte, att der kommit förnuft i dem.

»Du skjuter mig väl ej!» skrek hon.

»Jo, jag gör det!» svarade han.

»Då började hon fresta honom på annat sätt än förr och lofvade, att hon skulle skänka honom kunskap och hemligheten om alla växters kraft och gagn; men han stod på sig. Hon bad att få köpa sitt lif och hans frihet mot det, att hon sade honom, hvilken som var den underbaraste och mäktigaste örten bland alla, men han lade bössan till ögat. Hon skrek, att ormbunken var örten, och att hon skulle säga honom allt om dess magt och kraft. Det frestade, men han tänkte på, hur tom och ihållig hon var, tryckte på hansen, skottet small, och hon låg der — men bara som ett vått, grönt slem — — —»

Det såg ut, som om en förstening gripit det lilla sällskapet, under det Halverson med sin lugna, djupa röst förtäljde den gamla sagan.

Helena satt med nedböjdt hufvud och de starka händerna hårdt knäppta kring sina uppåt dragna knän. Anna stirrade med halföppna läppar och skrämnd min på berättaren, och Klara kände, hur Steinerz' hand blef kall och stel, och hur hans arm gled slapt nedåt sidan, lemnande hennes hand fri.

Hon vågade ej söka hans blick för att ej i den få se något af det samma, som skogsfrun sett i ögat på den yngling, hvilken beslutat att kämpa sig fri; hon ville stiga upp, springa bort, innan han sköt henne från sig, men hon erfor i det samma en vansinnig fruktan för att vända sig om, så han finge se henne på ryggen — han och Halverson.

Så sänkte tystnaden sig vid fiskarens sista ord blytungt öfver henne; hon kände sig dömd, rättvist dömd af en redlig man, som såg henne sådan hon var.

Utän ett ord drog hon till sig sjalen, svepte

sig in i den från hals till fot, steg upp och gick ut i stormen, åtföljd af Anna, som nu åter blott var kammarjungfrun.

Steinerz hade också stigit upp och ville, utan att kasta en blick på Halverson, följa efter Klara.

»Låt bli det, herre!» bad fiskaren, »hon är farligare nu.»

»Men — hennes lif!» flämtade den unge mannen.

»Skogsfruar dö aldrig, men de försvinna, sedan de förlorat magten. Helena skaffar nog skjuts på Kulla åt frun; jag ser, att de tre fruntimmerna gå åt det hållet.»

Steinerz stod en stund rådlös, gick derpå äfven han i riktning åt Kulla. Sommarstormen hade plötsligt lagt sig, men vinden kom ännu med kraftiga, friska pustar från det salta Kattegat och blåste Steinerz rakt i ansigtet. Han gick en lång båge genom skogen, der en och annan grön qvist låg på marken, trasig, bruten och piskad af stormen.

»Som ett grönt slem,» mumlade han, utan att veta, det tanken blef till ord — »undrar, hur han lefde sitt lif, sedan hon försvunnit!»

Det kändes så gruffigt tomt — ihålligt inom och utom honom, han visste sig vara fri; men fri — som ynglingen, sedan han skjutit skogsfrun.

Steinerz ryste till och stannade tvärt. Fliken af en blågrön kjol fladdrade ut öfver hjulet på en liten char à bancs, som från Kullagården svängde af mot Mölle.

Anna satt midt emot sin tanmor, de sågo honom båda och fälde ned sina hattslöjor; vägen krökte sig i en skarp båge, och Steinerz såg blott en grön fladdrande flik sopa det rullande vagnshjulet.

»Blott en fläck grönt slem, men den blir jag aldrig qvitt, ty jag visste ju från början, att det var skogsfrun. Men jag anade ej, att sådana förbindelser gälla hela lifvet. All ens ungdomsgladje för en grön slemfläck, det är för dyrt. — Männe fiskaren själf skjutit skogsfrun?»

Steinerz vände plötsligt om; det ålåg honom ju att för det lilla badsällskapet gifva en sannolik förklaring öfver de båda damernas afresa.

En brytning emellan honom och fröken Anna, hade man godheten förmena. Han lät dem tro detta, bättre det, än att de skulle upptäcka slemfläcken.

Hela hösten för han med Halverson på fiske; der ligger själobot i kroppsarbete och helsa i den friska, salta luften från Kattegat.

Men den der gröna slemfläcken har lemnat märke efter sig.

Bidrag i alla ämnen mottagas med tacksamhet.

I sista stund ingångna annonser ha för dagen starkt inkräktat på de smala spalternas område, för hvilket vi dock skola ge full ersättning i nästa nummer.

Huskurer.

Medel mot snufva, hosta, diarré, kräkning och hufvudvärk. Så ofta nämnda sjukdomsformer bero på förkylning, kunna de lätt botas derigenom, att ryggen och magen morgon och afton bestrykas med matolja. Beror åkomman på hastig afkylning efter det man förut varit mycket varm, behöfs ingen vidare åtgärd för att på en eller ett par dagar få förkylningen häfd. Beror densamma åter derpå, att man un-

der kalla dagar fortsatt med dräkten från den varmare tiden, så måste varmare dräkt genast anläggas, emedan ny förkylning annars tillkommer, och denna kan efter hand orsaka eller lägga grund till svårare sjukdomar.

Att för borttagande af hosta bestryka strupen — eller att för borttagande af snufva bestryka näsan med matolja är något, som endast med stor sparsamhet bör företagas. Har man genom bestrykning af rygg och mage samt genom anläggande af lämplig dräkt fått lungorna och magen i godt skick, så försvinna hostan och snufvan, äfvensom kräkningen och hufvudvärken utan vidare.

Om ett barn förkylt sig och fått

hosta, bör man särskildt vara försigtig med bortdrifvandet af detta förkylnings-symptom genom bestrykning af strupen. I annat fall öfvergår förkylningsåkomman lätt i en lungkatarr eller i än farligare sjukdom, utan att man märker någonting farligt, förrän sjukdomen är fullt utbildad. Skulle emellertid barnet mycket störas genom natthosta, så kan man, för att häfva denna, stryka olja på strupen. Är hostan icke för gammal eller annars icke af för svår art, så bättras den nästan omedelbart, och efter några minuter är den alldeles borta — för tillfället.

Har man icke tillgång på matolja — en vara, som emellertid såsom läkemedel är af den art, att den bör fin-

nas i hvarje hem — så kan man reda sig någon tid med terpeninolja. Detta ämne, som äfven är ett i många fall utmärkt botemedel, torde finnas temligen allmänt eller kan åtminstone lätt anskaffas. Vid användningen genomdränkes en sockerbit med oljan samt söndertuggas, naturligtvis utan att det söndertuggade utspottas. Ny uppkommen hosta eller för talandet hinderlig struptorrhut botas genom nämnda medel lätt nog.

Medlet bör emellertid, särskildt såsom starkt urindrivande, endast i nödfall eller ock af erfarnare person användas samt då alltid med stor försigtighet. Användt utvärtes och då ungefär på samma sätt som matolja, är

det ett temligen ofarligt, fast ej vid förkylningar så starkt, som nämnda olja, verkande medrl.

Matolja, som användes såsom läkemedel, bör antagligen helst köpas på apotek.

Ofvannämnda medel äro vid många tillfällen och af flere personer använda samt befunna verksamma. Ove.

Frågor.

Nr 238. Huru skall jag kunna lätt och billigt förfärdiga en eldskärm?

Hvar får man köpa jernsångar, och hvad är billigaste priset på dem?

Hvar kunde man bäst låta försälja väl gjorda blombuketter af papper samt grafkransar? Greta.

Nr 239. Till hvem skall en ansökan om att komma in som elev vid Röda korset i och för utbildandet af sjuksköterskor ställas? Om ett snart svar beder ödmjukast. Elise.

Nr 240. Huru rengör man bäst hvit korall? Elsa.

Nr 241. Hur bär man sig åt vid pressning af t. ex. blålocker för att hindra färgen att gå ur dem? Flsa.

Nr 242. Hvad skall man göra vid klädeslinor, som smita, så att det blir gula ränder i tyget? Elisabets.

Nr 243. Hur bör man gå till väga vid tillagandet af pannkakor, så att de ej fösta vid järnet? Elisabets.

Nr 244. Skulle någon af Iduns läsarlänor i nästa nummer godhetsfullt vilja gifva mig anvisning på en egendomlig, vacker och billig nålbok? En dito visittkortsbok? Huru göres bläck af berberis? Dito af blåklint? Hvilken är den bästa användningen för rosenblad? Huru flåtar man korgar af vide? Hvertill kan man använda »skägget» på björk och gran? Thyro.

Nr 245. Huru skall man förvara evighetsblommor, så att de behålla sina vackra färger? T. N.

Nr 246. Pappersremors kring skänkhylor bli snart söndriga och fula, mera praktiskt är att använda virkade spetsar i st. f. pappersremors; men hvar få ett vackert, lättövadt prof? Vile någon af mina medläsarlänor i Idun gifva mig anvisning härpå? Hilda.

Nr 247. Vile någon husmoder från landet lemna beskrifning på, huru man lagat god och tillika vacker rull- och press-sylta samt på trefliga halfylletyger? Kunde jag få profflar tillända genom redaktionen af Idun? Finskan H.

Nr 248. Huru tillreder man s. k. »renadt svinister»? Finskan H.

Nr 249. »Isabella» frågar, hur man skall få fint och vackert skinn på armarne.

Nr 250. Vile någon gifva mig anvisning på någon treflig julklapp åt en äldre fru, vore jag mycket tacksam. Gretchen.

Nr 251. Huru lättast och verksamast fördriva och utrota råttor ur boningsrum, skafferi och köllare?? Rättgift kan åstadkomma förgifning, och fallor undvikas ofta af de alt för sluga råttorna. Leonore.

Nr 252. En hvar husmoder, som ej har råd att hålla mer än en tjenarinna, har säkerligen erfarit, då hon måst se två eller tre middagsgäster, hur svårt det faller sig för denna enda tjenarinna att medhinnna maten och upppassningen, så att båda delarna blifva nöjaktiga. Frågas därför, om någon godhetsfullt genom Idun skulle vilja gifva adress på en bra och riktigt billig kökhjelp. Menchen.

Nr 253. Kan någon af Iduns många läsarlänor gifva mig ett godt råd, till hvem jag skall vända mig för att blifva botad för skrifsjuka. Jag har nämligen fått alldeles ofantligt svårt för att skriva — det käns, som om något toge emot, alla pennor jag försökt äro nu liksom för hårda, och jag besvärar af en viss domning i armen, hvarföre jag antager jag ådragit mig skrifsjuka genom öfversträngning. Svar afvaktas tacksamt af Magda.

Nr 254. Till Iduns läsarlänor! I skriven så mycket santt och godt i vår tidning, att jag frågar, om I viljen gifva äfven mig ett godt råd. Förr i världen gafs åt tjernarne ett skålpund kaffe och ett skålpund socker i månaden. Skrämjölvälling till frukost i hvardagslag; kanske icke alltid först kött till söndagsmiddag och smör endast helgdagskvällarna. Då nu lönerna förstoras efter tidens sed och folket klagar, äfven då de få fem fjerdelar socker och ordentligt kokt kaffe, så sägen mig, I husmoder på landet, huru bör matordningen på ett tidsenligt sätt anordnas åt folket? Hvad skall man gifva dem annat än den förhatliga vällingen, och bör jag gifva dem 2 sockerbitar till morgon och 2 till afton? I kunnen svara mig, att det beror på råd och lägenhet. Ja, till en viss grad, men det finnes otaliga familjer, som icke kunna hålla 6 å 7 tjernare så, som man i städerna håller matordning åt 1 å 2. Som icke missunna dem maten eller söker knappa in på utgiften för dem hellre än att undvara någon lyxartikel, men som önska gifva dem just så mycket, som de böra hafva, utan att skämma bort dem. Om någon ville gifva mig en matsedel för en vecka vore jag tacksam, dock utan fisk, ty sådan finnes här icke. Bekymrad husmoder.

Svar.

Nr 204. Vid kokningen af kött bör man tillse, att eldningen är lagom, så att ej köttet får koka för häftigt, för då blir det segt och dåligt; man bör ej hafva mycket spad smtt låta det koka sakta vid jern eld och ofta vända på det, dock bör man undvika att

sticka med gaffeln i köttet, emedan musten då går bort i spadet. Greta.

Nr 207. Vid Olofströms bruk, adress Hölje, hvars emaljverk är väl renommeradt och som lemnar ypperliga hushållskärl såväl af plåt som emaljeradt gjutgods, kan ni få grytan omemaljerad för en ringa penning. Sänd den dit råder »En som försökt».

Nr 213. Fru Anderson-Mejjerhelm, adress Engelbrektsgratan 30, Stockholm, lemna alla upplysningar om Kristliga föreningen af unga kvinnor. S. B.

Nr 214. »I Karl Aug. Nicanders Samlade dikter (godtköpsupplagan), häftet 7, sid. 301, återfinnas de omfrågade verserna. Namnet på dikten i sin helhet lyder »Konung Enzo, den siste hohenstaufern». E-n P-e.

Nr 215. Adressen är Lugnet, Stockholm. Gretchen.

Nr 218. Numera är det ej alls användt att räkna å; det är ej heller på minsta vis nödvändigt. Gretchen.

Nr 226. Såvida med kökspumpor menas växtmarg, kunna de förvaras färska till nyåret endast genom att läggas på en hylla i en bra köllare. Dock böra de vändas ibland, att de ej ligga alltid på samma sida. Äfvenså böra de ej ha fläckar eller mjuka ställen å skalet, ty då skämmas de lätt. H. S.

Breflåda.

Lärlarinna 22; Eskilstuna. Annonsern kostar 1 kr. pr gång.

Blomstervän tackas varmt för det senast sända.

A. M. C. Vår komplimang för den nästa skissen! Glöm ej bort Idun!

J. G. T. Annonssvaren till E. E. äro afsända. Adressen kan fås å Redaktionen.

Nyborjare. Ja. Betecknas lämpligast: »Efter en främmande idé.»

Nyponqvist. Vi ha ingen kännedom om den nämnda tidningens affärer. Vänd er direkt till vederbörande. Red.

Innehållsförteckning:

Ett råd från fru Haraldson; meddeladt genom Ace. Slut i nästa nr. — Rdquiescat! Dikt af Edward Fredin. — Granis; skiss af E. U. — Rosornas vintervård; af Blomstervän. — En kvinlig handverkare och uppfinnare. — Om att linda barn: af A. O. — Tvätt, II. — Teater och musik. — Literatur och öonst. — Skogsfrun; ber. föå Idun af Ace. Huskurer. — Frågor. — Svar.

Annonser.

Annonpris: 25 öre pr petitråd (=10 stafvelser). Ingen annons införes under 1 kr.

LEDIGA PLATSER.

Emot fritt vivre finns i en mindre familj på landet plats för en ung, anspråkslös flicka, som vill vara behjelp. med husl. bestyr o. biträda vid tillsynen af ett litet barn. Svar till C. E. Tidningskontoret, Södermalmstorg, Stockholm. (G. 5612) [479]

Kammarjungfru. En stilla, hygglig och anspråkslös flicka, fullt kunnig i såväl kläd- som linnesömnad, får plats på landet den 24 okt. Svar jemte betyg till M., Forsmark. [477]

Barnsköterska, helst äldre, erhåller 1 november fördelaktig plats i ett bättre hus på landet. Svar till »C. A.» å Iduns byrå. [485]

Värdinneplats.

Ett bättre fruntimmer, som är lämpelig att tillse ett mindre hushåll och leda 2:ne små barns uppfostran, erhåller plats, om egenhändigt skriven ansökan åtföljd af fotografi, som återlemnas, sändes till P. G., Norrköping. Den sökande bör hafva gladt och jemt lynne. Företräde lemnas den, som kan undervisa nyborjare i musik och vanliga skolämnen samt är villig och duglig att sköta en mindre bokföring. [482]

Husjungfru, ung och rask, erhåller plats å mindre landteggend om inst. höstflytt. Svar med goda rekomm. torde ins. till fru Constance Linnander, Bålsta. [473]

KLÄDNINGSTYGER Nyheter för höstsäsongen. Nu inkommet ett rikhaltigt lager af de modernaste Klädningstyger i siden, halfsiden och ylle till lägsta priser. Profver till landsorten expedieras. 43 VESTERLÅNGGATAN 43 F.W.CAMPANIUS

[262]

Nyhet för damer. Glacéhandskar: 4 knappar, breda silkesömmar kr. 1: 50 5 snörknappen, d:o d:o kr. 2:— 6-knapps Mousquetaires..... kr. 2:— Obs. Som dessa handskar äro af bästa qualité går jag i ansvar för hvarje par, som köpes i mina butiker: Östermalm: 5 Sturegatan 5, Söder: 24 Södermalmstorg 24, Staden: 45 Vesterlånggatan 45, Obs. Midt för Skräddaregränd. Carl Malmberg.

PLATSSÖKANDE.

Ett yngre fruntimmer, vant vid husliga göromål samt finare handarbeten, något kunnig i språk och litet musik, önskar plats i aktad familj. Som den sökande genomgått handelskola, vore hon äfven villig åtaga sig kontorsplats, om sådan erbjudes, endast snar sysselsättning vinnes. Svar afv. om möjligt före den 1 nov. und. adr. »Små pretentioner», Karlskrona p. r. [486]

Attention.

En ung bildad flicka, som i närm. fyra år vistats utrikes och flytande talar franska, tyska och engelska, önskar plats som lärarinna uti nämnda språk, som sällskapsdam eller resällskap till utlandet. Goda betyg. Närmare gen. Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, Stockholm. [471.] (G. 5656.)

En medelålders bildad enkefru med mångårig vana att förestå ett hem söker anställning att sköta någon enkling eller ungkarls hem. Goda såväl skriftliga som mundtliga rekommendationer finnas. Underrättelse hos fröken Andersson, Grethuregatan 34 B. (nedr. b.n). [476]

En ung flicka önskar blifva inackorderad i någon bättre familj för att lära sig alla inom ett hus föref. göromål. Framför allt ett vänligt bemötande. Svar med prisuppgift till »C. L. 19», Ström. (G. 5597.) [478.]

Emot fritt vivre!

Uti en bildad familj i stad eller vid bruk i de nordl. landsk. önskar en flicka af god familj plats för att vara frun till sällskap o. hjelp i husl. bestyr el. delt. i skrifn. Svar innan 15 okt. till »A. Y.», Mariestad, p. r. [488]

En anspråkslös lärarinna önsk. under vinterfer. pl. i fam. för att delt. i husl. görom. Sv. emots. med tacks. und. adr. »Lärlarinna 22», Eskilstuna p. r. [487]

En anspråkslös flicka af god familj, kunnig i handarbetet samt deltagit i klädsömnad, önskar sig plats att gå frun tillhanda. Äfven kan undervisning lemnas åt minderåriga barn i de svenska ämnena och musik. Vid lön fastes mindre afseende. Svar till »W. A.» Oscarshamns-Postens annonskontor. Oscarshamn. (G. 24287.) [475.]

Emot fritt vivre! Uti ett bättre hem på landet önskar en ung flicka af god familj plats för att gå frun till handa i hvarjeh. husl. bestyr. Svar afvaktas till »I. L.», Trekant, p. r. [448]

En praktisk och bildad flicka af god familj, med gladt o. jemt lynne samt van att handleda barn, söker plats som barnvårdarinna eller som sällskap som barnvårdarinna eller som sällskap för något äldre fruntimmer. Den sökande är kunnig i sömnad och andra inom hus förefallande göromål. Svar torde godhetsfullt inlemnas till »H. L.», Iduns byrå, Stockholm. [455]

En ung flicka med vana att undervisa i vanliga skolämnen, språk och musik önskar plats såsom lärarinna i familj. Goda betyg o. rekommendationer. Svar till »Maria», Iduns byrå. [470]

En ung flicka önskar plats i någon familj att hjelpa till med alla inom hus förekommande göromål. Den sökande är van vid hushållsgörom., sömnad m. m. Svar torde godhetsfullt sändas under adr. »J. H.», Askersund, p. r. [472]

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns och Skandinavisk Modetidnings abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkrav och få returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsändas. [241]

Doktor A. Afzelius
Lilla Vattugatan 24, 9-10 och 2-3.
Mag- och hudsjukdomar.
[158]

Doktor Carl Flensburg
14 Lilla Vattugatan 14.
Hvardagar 1/23-1/4. Helgdagar 10-11.
Behandlar företrädesvis **Barnsjukdomar**. [34]

Tandläkaren
Constance Elbe,
Humlegårdsgatan 8, 2 tr.
Rådfrågningstid 1-2. [120]

Med. Dr. ERNST SALÉN,
Ögonläkare.
Bostad: Stora Vattugatan 2.
Mottagning: helgfria dagar kl.
1/2 10-1/2 12 f. m.

ROLAND MARTIN
Tandläkare
Vasagatan 10, Stockholm,
snedt emot Centralstationen. [243]

Doktor C. D. Josephson
Hötorget 11, 1 tr.,
Hvardagar 2-3. Helgdagar 10-11.
Allm. telef. 69 10.
Fruentimmerssjukdomar, Förlossningar.
[133]

Doktor A. KULL
Riddargatan 26 A, 1 tr. upp,
kl. 9-10 f. m.; 1/2 3-1/4 e. m.
[472] (G. 24414)

Sv. Panoptikon
Kungsträdgårdsgatan 18
öppet vardagar och söndagar
hela dagen från kl. 9 f. m. till 10 e. m.
[359]

Panoraman

Rundmålningsbyggnaden
å Djurgården är öppen alla
dagar från kl. half 10 f. m.
intill mörkrets inbrott.
[460]

Alla slags finare handarbeten, såsom broderier, märkning, monteringar, m. m., utföras väl och billigt. Mina Cronlund. Renstjernasgatan 17 A., 2 tr.
[468]

Från **Hjalmar Petersson & c:nis**
Pappershandel i Karlstad erh. gratis prof på **Papper** och **Kuverter**.
(G. 23910x5.) [467]

Sockerprisen nedsatta!

Fin, brun Sirap à 31 öre kg. =
13 öre pr p .
Santos-Kaffe fr. 1,75 kg. till högre pris,
1:a Hvetemjöl ... à 26 öre kg.,
Hafregryn, vackra à 24 » »
Krossgryn ..... à 24 » »
Russin, rensade à 70 öre kg. =
30 öre pr p .
Potatismjöl ..... à 45 öre kg.,
Mannagryn ..... à 45 » »
Bruna Bönor, nya à 30 » »
Sardiner, franska, pr låda 35 öre,
Champignoner, pr burk 65 à 75 ö.
Franska Ärtor, » 50 öre,
Stearinljus, pr paket = 1 p 36 öre.
1:a Norsk Fetsill KKKK à 25
öre, 20 öre då 10 kg. tagas.
Margarinmör, färskt hvarje dag.
Rågmjöl, Rågsikt och Ärtor
billigast hos

8 A. Löfberg 8
St. Nygatan [489]

Kulle Svenska
Konstväfnader
och Broderier.
Stockholm:
endast Drottninggatan 36.
Lund:
Fru Thora Kulle. [469]

GUSTAF HOLMBLOM
KAPP-FABRIK
38 Vesterlånggatan 38
Nedra botten, 1 o. 2 tr. upp.
[207]

Intubi-Kaffe

är det erkänt bästa, billigaste och
helsosammaste kaffesurrogat. Finnes i
hvarje väl fournerad specerihandel i
Stockholm och landsorten samt i parti
och minut hos
Stockholms Kaffeaktiebolag.
[284]

Kom och prova
vårt ängrostade och malda **Hushållskaffe** à 95 öre pr 1/2 kilogram
= 80 öre pr skålp. Beredt af prima
Java eger det en fin och angenäm
smak, är helsosammare än vanligt kaffe
samt medför genom sin dryghet ytterst
stor besparing.
Stockholms Kaffeaktiebolag,
N:r 4 Klara Östra Kyrkogata N:r 4.
Allm. Telefon 244. [285]

HERM. MEETHS
Butiker: (Drottninggatan 73 A
Regeringsg. 26
Vesterlångg. 34
Götgatan 24)

Specialaffär för
Dam-Artiklar

såsom
Knappar,
Skindbräm,
Soutache- och
Snörmakerigarnityr
i särdeles stort urval.
[484]

Husmödrar!

Försöken **Th. Winborg & Cis**
i Stockholm tillverkningar af

Concentrerad Ättika
på flaskor för utspädning.
Senap,
blandad efter engelsk och fransysk smak, flere sorter.
Beefsteaksauce.
Soja,
flere gånger prisbelönade och fullt jemförliga med de bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare. [95]

Giftermålsanbud.

En ung folkskollär. och organist, boende i angenäm trakt och med jemförelsevis goda årsinkomster, frågar härm. om någon bildad flicka skulle våga inleda korrespondens med honom för att, om ömsesidigt tycke uppstår, ingå äktenskap. Bref, åtföljdt af fotografi och med uppgift om ålder, samhällsställning och förmögenhetsvillkor, torde då f. v. b. adresseras till »F. & O.» adr. S. Gumelii Annonsbyrå, Stockholm. Fullt allvar. Tystlåtenhet hederssak. Fotografier återsändas, om så önskas.
(G. 24574.) [480.]

En dam,

god, huslig och tänkande, som efter närmare bekantskap vill ingå äktenskap med en allvarlig och redbar tjänsteman med goda framtidsutsigter, torde brevexla med »Amandus», Borås, poste restante. Någon förmögenhet fordras, dock fästes största afseende vid inre egenskaper.
Obs! Godt hem, öm make. Fullt allvar, fullkomlig diskretion. Alla fotografier återsändas. [491]

Vill någon af Iduns är. läsare låna en redbar ordinarie tjänsteman i staten 600 kr. att med 6 proc. rita återbetalas under de tre första åren? Svar till »Casten» torde godhetsfullt insändas till Iduns redaktion. [481]

J. G. Hammars
Lampkök.
Stor värmeformåga.
Brinna luktfritt.
Brilljant belysning.
Pris: enkla med en veke 4 à 6 kr., extra solida 8 kr., med två vekar 12 kr. och med tre vekar 18 kr.
Fullkomlig beläthenhet garanteras hvarje köpare. [226]
J. G. HAMMAR,
30 Malmstinsgatan

Endst för Herrar!

Passande gåfva! Utmärkt fin!
Egen tillverkning.

En halduksrosett utan nål är icke något helt! Köp därför af mina ytterst smakfulla **Turistnålar**, å hvilka köparen kan få graveradt, hvad som önskas och får plats, om vid beställning sådant uppgifves. Nålen kostar af ny-silfver: A 1: —, B 1: 50 och C 1: —. Önskas nålarne af silfver, höjes priset 50 öre pr. st. Insänd likvid i frimärken eller pr postanvisning till **John Fröberg, Finspong.**
[489]

Husmödrar!

Kasten aldrig bort gammalt stickylle! Underteknad emottager jemte ull äfven gammalt ylle till spinning, väfning (för hand), schal- och filtbredning. Hos mig spunnet s. k. trasgarn är bevisligen det bästa och vackraste, som kan erhållas. Spånadslönen den billigaste i Stockholm. Beredningen af filter öofverträffad.
Otto Elmgren,
Vesterlånggatan 66.
[293]

RAMLOSA
Min nya priskurant
öfver rikhaltiga förråd
af alla slags
plantskole-
artiklar är nu
utkommen
och tillsändes
franko.
Helsingborg i sept. 1889.
N. P. JENSEN

Största lager af
Mode- & Garneringsartiklar
till Klädningar och Kappor.
Sybehör & Foderväfnader,
Knappar & band.

J. F. HOLTZ
Brynkebergsgator 7
St. Nygatan 37
Stockholm.

Till utstyrslar:
Broderade Remsor
af bästa qualitéer,
Madeira-broderier,
Madapolam-broderier.

OBS! Profver sändas på begäran till landsorten franco. [152]

Henric-Labailly
 27 Drottningsgatan 27
 1 kr. 1: 75 parat.
 nedre bottnen.

I alla boklädor: **Det passar sig inte.** Handledning i god ton för att undvika missstag i dräkt, uttrycksätt och uppförande. Klotband 1 kr. 25 öre.
 förslag af **R. Blædel & Co.**, Stockholm.
Qvinnans Lycka. En gåfva på lehnadsvägen af **Anny Wothe**. Häft. 80 öre; klotband 1 kr. 25 öre.

Största och rikhaltigaste lager af **Pelsfodrade Kappor.** Höst- o. Vinterkappor af Plysch, Siden och Ylleyger.

DÄM-KAPPOR

Stort urval af **Pelsbräm.** **D. Forssells Söner & Co** 10 Drottninggatan 10 **Obs!** Beställningar utföras väl o. billigt af skickliga tillskärare.

Morgonbladet, daglig hufvudstadstidning, (afgår till landsorten på aftnarne), opartisk, frisinad, reformvänlig, men höfsam. Vill verka för absolut nykterhet. Meddelar de snabbaste nyheter från in- och utlandet. Omsorgsfullt skött utrikesafdelning. God och spännande följetong. OBS. Minst 4 gånger i veckan väl valda, särdeles intressanta berättelser, skisser och humoresker i original eller öfversättning. Treflig utstyrel.

Kostar för helt år 5 kronor, för kvartal 1 kr. 25 öre, postarvodet inräknadt

Sedan årets början hafva minst 1,000 för tidningen författade, bearbetade eller öfversatta artiklar, berättelser, kåserier, humoresker m. m. presterats åt den ständigt ökade läsekretsen.

Personer, som ej känna till Morgonbladet, få profexemplar gratis och franko sig tillsända genom requisition per brefkort eller bref under adress Morgonbladet, Stockholm.

Morgonbladet är, utan allt tvifvel, i betraktande af format och innehåll, hufvudstadens förnämsta och billigaste dagliga godtköpstidning.

Redaktionen af Morgonbladet, Stockholm.

Nyhet! **Maltose Pumpernickel.**

Pumpernickel är ett öfver hela Tyskland välbekant, af råg tillverkad bröd, som aldeles skiljer sig från vanlig ankarstock derigenom, att det har undergått en särskild bakningsmetod, som gör det värdefullare som näringsmedel och samtidigt mycket lättsmält.

Dessutom har mitt fabriks näringsvärde genom tillsättning af *Maltextrakt* blifvit ytterligare förhöjdt. *Maltose Pumpernickel* håller sig frisk i lång tid.

Försäljes å 25 öre pr st. i min hufvudförsäljning och filialerna.

17 C. W. SCHUMACHER, 17 [445]
Norrandsgatan

Sophie Berencreutz, född **Flach,** elev af M.me Pillot (Professeur diplômé) i Paris, är återkommen till Stockholm och gifver fortfarande **Franska Lektioner.**

Adress: 19 Valhallavägen, 2 tr. [474]

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras. Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechtens berömda fabriker.

GUST. PETERSSON & Komp., 38 Regeringsgatan 38.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från **J. G. Malmsjö.** [35]

Försäkrings-Aktiebolaget **Skandia** Stockholm

Hufvudkontor: Mynttorget 1. [20]

Marsala

från den förnämsta firman i Palermo å 1 kr. 25 öre per butelj.

Vid kontant köp af minst 6 out. lemnas 20 proc. rabatt.

Leffler & C:o. Hötorget 6, hörn. af Holländargatan. [49]

Alla fördelar framför andra sorter!
 Allmänt erkänt bästa **Snörlif "La Gracieuse",** såväl i höga som låga former, finnes endast att erhålla hos **Henrik Labatt,** Kongl. Hofleverantör, 27 Drottninggatan 27 Stockholm.

Obs. Tillsändes, om lifvidden uppgifves i centimeter eller decimaltalm. [71]

10% För hushåll att beakta. 10%
 Vid kontant köp lemnas å alla i vår priskurant upptagna artiklar **rabatt 10 procent,** äfven om endast en liter spirituosa eller en butelj vin tages.

Leffler & C:o. Vinbolaget Brages efterträdare.
 Hötorget n:r 6, hörnet af Holländaregatan. 10%

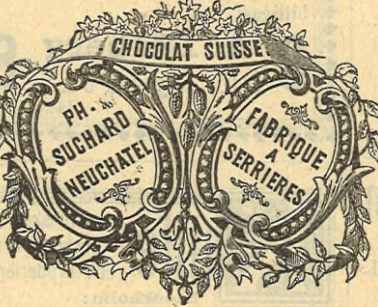
E. J. ANDERSSONS PIANOLAGER
 Försäljning och Uthyrning
 Mästersamuelsgatan 26, Stockholm. [41]

SUCHARD.

17 Guld- och Silfvermedalj **Suchard's Chocolat.** Erkänd utmärkt kvalitet. Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Capsules, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Suchard's Cacaopulver, Cacao Soluble, ett rent lösligt pulver i bleckburkar på $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ och $\frac{1}{8}$ kilo, är drygt, välsmakande och närande. Af Suchard's Cacaopulver får man 100 koppar på $\frac{1}{2}$ kilo. [21]

Fabriksmärke.

SUCHARD.

K. M. Lundbergs Bosättningsmagasin, N:r 7 Storkyrkobrinken N:r 7,

Strumpor, Dam-, helylle	å kr. 1: 35 pr par för fina, tunna engelska, kulörta.
Strumpor, Dam-, helylle	å kr. 1: 75 pr par för tjocka, engelska, kulörta.
Strumpor, Dam-, helylle	å kr. 2: 15 pr par för medeltjocka, fina, mjuka, engelska, kulörta.
Strumpor, Dam-, helylle	å kr. 2: 75 pr par för extra goda, mjuka, engelska, kulörta.
Strumpor, Dam-, helylle	å kr. 3: 35 pr par, extra starka, engelska, naturfärgade.
Strumpor, Dam-, helylle	å kr. 5: — pr par för finaste, tunna, engelska, svarta.
Strumpor, Barn-, helylle	stickade, resår. å kr. 1: 15 pr par för medelstorlek.
Strumpor, Barn-, helylle,	groftrådiga, å kr. 1: 60 pr par för d:o.
Strumpor, Barn-, helylle,	fintrådiga, å kr. 1: 60 pr par för d:o.
Strumpor, Herr-, halfylle,	stickade, från kr. 1: 10 pr par.
Strumpor, Herr-, helylle,	» » » 1: — » »
Strumpor, Herr-, halfylle, eng.,	» » » 1: — » »
Strumpor, Herr-, helylle, eng.,	» » » 1: 35 » »

Tröjor för Damer, **Kalsonger** för Damer,
 Tröjor för Herrar, **Kalsonger** för Herrar,
 Tröjor för Barn, **Kalsonger** för Barn.

Jæger-yll-underkläder för damer, herrar och barn. Egen tillverkning af stickade Yllevaror i

K. M. Lundbergs Bosättningsmagasin, N:r 7 Storkyrkobrinken N:r 7. [466]